

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 254/2017-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Sergejom Romžom, Hrnčiarska 5, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica, v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tp 30/2015 a jeho uznesením z 24. augusta 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tost 32/2016 a jeho uznesením zo 14. septembra 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Sergejom Romžom, Hrnčiarska 5, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tp 30/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie špecializovaného trestného súdu“) a jeho uznesením z 24. augusta 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tost 32/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie najvyššieho súdu“) a jeho uznesením zo 14. septembra 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ v procesnom podstavení obvineného bol 16. decembra 2015 na základe príkazu na zatknutie a Európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného špecializovaným trestným súdom zadržaný na území Rakúska. Na základe rozhodnutia Krajského súdu vo Viedni bol 24. augusta 2016 odovzdaný na hraničnom priechode policajným orgánom Slovenskej republiky.

Napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu bol sťažovateľ podľa § 72 ods. 2 s poukazom na § 73 ods. 6 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a podľa § 8 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzatý do väzby. Špecializovaný trestný súd napadnutým uznesením zároveň podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že väzba sťažovateľa sa nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú najvyšší súd napadnutým uznesením

zo 14. septembra 2016 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Zo sťažovateľom predloženej dokumentácie tiež vyplýva, že špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. BB-4T/26/2016 z 11. novembra 2016 po podaní obžaloby prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky 31. októbra 2016 podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku (okrem iného) rozhodol, že z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sťažovateľa ako obvineného ponecháva vo väzbe. Sťažovateľ proti označenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 11. novembra 2016 podal sťažnosť, ktorú podľa zistení ústavného súdu získaných pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti najvyšší súd uznesením vydaným pod sp. zn. 3 Tost 44/2016 zamietol.

Namietané porušenie svojich v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) a napadnutým uznesením najvyššieho súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) odôvodňuje sťažovateľ v úvodnej časti svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu najmä takto:

„Porušenie práva na osobnú slobodu, podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy, sťažovateľ vidí v tom, že všeobecné súdy rozhodujúce o väzbe sťažovateľa pri svojom rozhodovaní, nerešpektovali materiálne a procesné väzobné podmienky, následkom čoho došlo rozhodnutím o väzbe k pozbaveniu osobnej slobody sťažovateľa, z dôvodov a spôsobom, ktorý je v rozpore s ust. § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ako aj ust. § 72 ods. 2 Trestného poriadku.

Porušenie práva na osobnú slobodu, podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru, sťažovateľ vidí v tom, že pozbavenie jeho osobnej slobody, v dôsledku väzobného stíhania, nebolo materiálne a procesne v súlade s vnútroštátnym právom, konkrétne v rozpore s ust. § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ako aj v rozpore s ust. § 72 ods. 2 Trestného poriadku.“

Svoje výhrady voči postupu špecializovaného trestného súdu, ako aj postupu najvyššieho súdu v napadnutých konaniach a voči ich napadnutým rozhodnutiam sťažovateľ formuluje najmä takto:

„Namietané porušenie materiálnych väzobných podmienok (substantive requirement) sťažovateľ vidí v tom, že:

1. Všeobecné súdy rozhodujúce o väzbe sťažovateľa, založili svoje rozhodnutie o väzbe sťažovateľa, na dôvodoch, ktoré nie sú spôsobilé objektivizovať existenciu obavy z naplnenia deklarovaneho väzobného dôvodu, podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

2. Všeobecné súdy rozhodujúce o väzbe sťažovateľa, opomenuli pri svojom rozhodovaní presvedčivým a preskúmateľným spôsobom vysporiadať s existenciou tzv. negatívnych dôvodov (skutočností), ktoré vo svojich dôsledkoch negujú - popierajú dôvodnosť väzobného stíhania sťažovateľa.

3. Všeobecné súdy pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, opomenuli komplexne vyhodnotiť existenciu materiálnych väzobných podmienok.

Ad 1.) Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby, judikoval dôvodnosť väzby, teda existenciu obavy z naplnenia deklarovaneho väzobného dôvodu, podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, na základe dvoch konkrétnych skutkových okolností:

a) nesplnenie ohlasovacej povinnosti sťažovateľom, pri jeho vycestovaní mimo územia republiky, na dobu prevyšujúcu 3 mesiace;

b) nie úplne s realitou opísané zdravotné ťažkosti.

ad a)... nesplnenie administratívnej ohlasovacej povinnosti, vo vzťahu k procesným povinnostiam, ktoré pre sťažovateľa vyplývajú z jednotlivých ustanovení Tr. por., sú právne bezvýznamné. Navyše nesplnenie predmetnej administratívnej povinnosti je potrebné vyhodnotiť v kontexte s okolnosťami, za ktorých a pre ktoré sťažovateľ vycestoval z územia Slovenskej republiky, a tými bola reálna obava o jeho život a život jeho najbližšej rodiny, v dôsledku vydierania zo strany doposiaľ nestotožnených páchatel'ov, o čom som podal aj trestné oznámenie.

... ad b)... prípadná formálna, či vecná neperfektnosť dokladov (lekárskych správ), ktorými objektivizoval dôvod svojej neúčasti na nariadených procesných úkonoch -

výsluchoch, nemožno automaticky hodnotiť ako snahu vyhnúť sa realizácii nariadených procesných úkonov, či dokonca vedenému trestnému stíhaniu, ale bolo namieste hodnotiť túto skutočnosť v kontexte s charakterom, a teda závažnosťou choroby sťažovateľa, ktorú sa podarilo diagnostikovať až s odstupom času, po absolvovaní série zložitých diagnostických vyšetrení.

... Ad 2.) vo vzťahu k existencii tzv. negatívnych skutočností, ktoré negujú existenciu obavy z naplnenia deklarovaneho väzobného dôvodu... tieto sťažovateľ vidí v nasledovných skutočnostiach:

a) Konkrétne všeobecné súdy, v rámci väzobného rozhodovania, sa opomenuli vysporiadať s okolnosťou negujúcou existenciu deklarovaneho väzobného dôvodu, spočívajúcej v dobe (dĺžke), po ktorú je sťažovateľ doposiaľ obmedzený na osobnej slobode, na základe väzobných rozhodnutí, keď iba v rámci vydávacej väzby v rakúskej republike, bol obmedzený na osobnej slobode, po dobu 9 mesiacov, pričom celková doba, po ktorú je sťažovateľ, ku dnešnému dňu obmedzený na osobnej slobode, prevyšuje 12 mesiacov. Nič na veci nemení skutočnosť, že doba strávená sťažovateľom vo vydávacej väzbe, sa do doby trvania väzby, podľa § 76 Trestného poriadku, nezapočítava. V tejto súvislosti pre deklarovanie obavy z naplnenia väzobného dôvodu, podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, sa javí podstatnou nie samotné trvanie väzby, v režime Trestného poriadku, ale doba, po ktorú bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, na základe väzobných rozhodnutí vydaných justičnými orgánmi Slovenskej republiky. ... s postupujúcim trestným stíhaním, sa obava z naplnenia ktoréhokoľvek väzobného dôvodu (osobitne väzobného dôvodu, podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku), zoslabuje do tej miery až nakoniec pomíne.

b) rovnako všeobecné súdy, v rámci napadnutých väzobných rozhodnutí, sa opomenuli vysporiadať so skutočnosťami, že sťažovateľ, po prilete do Viedne sa riadne ubytoval v hoteli [REDAKOVANÉ] a až do času jeho zadržania sa zdržiaval na adrese svojho prechodného pobytu... pričom v tejto súvislosti, v súlade s platnými právnymi predpismi Rakúskej republiky, si sťažovateľ riadne splnil svoju ohlasovaciu administratívnu povinnosť (08. 10. 2015) s tým, že si bol plne vedomý toho, že registráciou k prechodnému pobytu, vzniká povinnosť príslušných rakúskych štátnych orgánov, signalizovať túto skutočnosť slovenským štátnym orgánom.

c) v konečnom dôsledku skutočnosťou, ktorá neguje existenciu deklarováných materiálnych väzobných dôvodov, je aj vecná a chronologická konzistentnosť jednotlivých diagnostických vyšetrení, ktoré sťažovateľ počas pobytu v zahraničí absolvoval a ktoré objektivizovali u sťažovateľa existenciu závažného ochorenia, ktoré v dôsledku jeho charakteru, jeho závažnosti a zdravotných rizík s ním spojených, sťažovateľovi neumožňovali reálne zúčastniť sa naplánovaných procesných úkonov v jeho trestnej veci na Slovensku,

d) žiada sa navyše dodať, že skutočnosťou, ktorá sama osebe vylučuje reálnosť existencie obavy z naplnenia deklarováného väzobného dôvodu, je aj prístup, teda plnenie si procesných povinností sťažovateľom, v doterajšom priebehu vedeného trestného stíhania, keď bezpodmienečne sa zúčastňoval všetkých nariadených procesných úkonov (opakovaných výsluchov, ako aj konfrontácií so svedkami). Za týchto okolností, nemožno hodnotiť neúčast' sťažovateľa na jednom procesnom úkone - opakovanom výsluchu (treťom v poradí), navyše v situácii, keď na odôvodnení, že už vo veci vypovedal všetko, čo považoval za potrebné, ako skutočnosť (okolnosť) zakladajúcu existenciu obavy, že sa vyhýba trestnému stíhaniu...

ad 3.) vo vzťahu k námietke vzťahujúcej sa k absencii komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných z hľadiska existencie materiálnych väzobných podmienok, sa žiada akcentovať, že úlohou všeobecných súdov bolo v tejto súvislosti, pri väzobnom rozhodovaní, náležite a presvedčivo sa vysporiadať so všetkými relevantnými okolnosťami, teda nielen pozitívnymi, ktoré podľa názoru všeobecných súdov svedčia o existencii deklarováného väzobného dôvodu, ale s rovnakou starostlivosťou aj s tzv. negatívnymi okolnosťami, ktoré existenciu väzobného dôvodu spochybňujú, či negujú.“

V ďalšej časti svojej sťažnosti sťažovateľ uvádza:

„Námietané porušenie procesných (formálnych) väzobných podmienok, sťažovateľ vidí v tom, že:

1. v konaní, ktoré bezprostredne predchádzalo väzobnému rozhodovaniu a to konkrétne pri predvolávaní sťažovateľa na jednotlivé procesné úkony (výsluchy), vrátane ostatného výsluchu, bol porušený zákon, v ust. § 120 ods. 1 Trestného poriadku.

... Žiadne z predvolaní, ktoré mali byť zasielané vyšetrovateľom sťažovateľovi neboli opatrené dátumom ich vydania, teda nevykazovali formálnu náležitosť, ktorá sa javí podstatnou pre verifikovanie chronologickej konzistentnosti ich vydania a následného doručovania sťažovateľovi, ako aj pre verifikáciu (objektivizáciu) ich existentnosti.

V súvislosti s realizovanými predvolávaniami na výsluch rovnako sťažovateľ namieta, že predmetné predvolania neboli realizované včas... Za týchto okolností predvolávanie na výsluch, s časovým predstihom 5 dní, nemožno považovať za predvolanie, ktoré bolo realizované včas, a teda v súlade s procesnými požiadavkami normatívne ustanovenými v § 120 ods. 1 Tr. poriadku.

Rovnako sťažovateľ namieta, že procesný postup vyšetrovateľa súvisiaci s predvolávaním obvineného na výsluch, nie je súladný s procesnými pravidlami, normatívne ustanovenými v § 121 ods. 1 Tr. por.

... V tejto súvislosti predovšetkým sťažovateľ namieta vecnú nedôvodnosť nariadeného výsluchu. ... Z obsahu podaného návrhu, ako aj z obsahu predmetných procesných rozhodnutí, ktoré chronologicky predchádzali vydaniu napadnutého uznesenia o vzatí sťažovateľa do väzby, nie je zrejmé, ktoré konkrétne skutkové okolnosti mali byť objasnené nariadenými výsluchmi, ako aj to aký je ich význam vo vzťahu k predmetu dokazovania. Uvedené sa javí podstatným pre posúdenie vecnej dôvodnosti nariadeného výsluchu, a to spôsobom ako to má na mysli ust. § 121 ods. 1 Tr. por.

... Rovnako v tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že opakované predvolávanie obvineného na výsluch, za procesnej situácie, keď tento už vo veci opakovane vypovedal v procesnom postavení obvineného, pričom na ostatnom výsluchu využil svoje právo a vo veci nevypovedal a zároveň vyhlásil, že toto svoje právo využíva aj vo vzťahu k ďalšiemu priebehu prípravného konania, nemožno vnímať a vyhodnocovať inak ako nezákonné psychické donucovanie obvineného k výpovedi vyšetrovateľom, motivované snahou dosiahnuť zmenu doterajšieho postoja obvineného nevypovedať.

2. Všeobecné súdy, v napadnutých väzobných rozhodnutiach, porušili právo sťažovateľa na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia...

... Konkrétne všeobecné súdy, v napadnutých väzobných rozhodnutiach, nerefletovali na podstatu námietok týkajúcich sa:

- *absencie konkrétnych skutkových okolností objektivizujúcich existenciu obavy z naplnenia deklarovaneho väzobného dôvodu...*
- *existencie tzv. negatívnych skutkových okolností, teda skutkových okolností, ktoré popierali existenciu deklarovaneho väzobného dôvodu...*
- *porušenia procesných pravidiel v konaní, ktoré bezprostredne predchádzalo vlastnému väzobnému rozhodovaniu, podľa § 120 ods. 1 a § 121 ods. 1 Trestného poriadku...*
- *porušenia procesných požiadaviek kladených na štruktúru odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku...“*

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. *Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, v konaní vedenom pod sp. zn.: 2Tp/30/2015 a uznesením sp. zn.: 2Tp/30/2015 zo dňa 24. 08. 2016, porušil základné práva [REDAKOVANÉ], zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručené na osobnú slobodu v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

2. *Najvyšší súd Slovenskej republiky, v konaní vedenom pod sp. zn.: 3Tost/32/2016 a uznesením sp. zn.: 3Tost/32/2016, zo dňa 14. 09. 2016, porušil základné práva [REDAKOVANÉ], zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručené na osobnú slobodu v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

3. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 3Tost/32/2016, zo dňa 14. 09. 2016, zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby [REDAKOVANÉ], prepustil neodkladne z väzby na slobodu.*

4. *Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť náhradu trov konania [REDAKOVANÉ], v sume 245,70 EUR (slovom: dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Sergeja Romžu, do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou a práv garantovaných dohovorom napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ v posudzovanej veci namieta, že k porušeniu jeho v sťažnosti označených práv došlo (aj) napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu (resp. postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal), ktorým bol z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzatý do väzby.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu sťažnosť ako riadny opravný prostriedok (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd (čo aj svojím napadnutým uznesením urobil). Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať

napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu, ako aj postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou a práv garantovaných dohovorom napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo

inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažovateľ v posudzovanej veci na základe argumentácie, ktorej podstatná časť je citovaná v časti I tohto uznesenia, namieta porušenie svojich práv garantovaných v označených článkoch ústavy a dohovoru (aj) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Ústavný súd vo vzťahu k námietkam sťažovateľa v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy, resp. právami podľa dohovoru. Napriek v časti II.1 tohto uznesenia konštatovanému nedostatku právomoci na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) ústavný súd v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu

predchádzal, do úvahy aj obsah napadnutého uznesenia špecializovaného trestného súdu, keďže napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti, pozn.) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie o existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku u sťažovateľa odôvodnil v napadnutom uznesení z 24. augusta 2016 (v kontexte námietok sťažovateľa, pozn.) najmä takto:

„Pokiaľ ide o priebeh trestného stíhania, doteraz operatívne zistené údaje o pobyte obvineného a o snahe orgánov činných v trestnom konaní vypočúť ho (nasledovné údaje súhlasia s údajmi uvedenými aj v zatýkacích rozkazoch a korešpondujú s obsahom spisu), je potrebné uviesť nasledovné:

Uznesenie o vznesení obvinenia bolo obvinenému [REDAKOVANÉ] doručené dňa 08. 10. 2012 a v dňoch 17. 10. 2012 a 19. 03. 2013 vykonal vyšetrovateľ PZ jeho výsluch v procesnom postavení obvineného. Pri výsluchoch obvinený uviedol adresu trvalého pobytu a adresu na doručovanie písomností zhodne [REDAKOVANÉ]. V priebehu vyšetrovania obvinený nedatovaným listom, doručeným konajúcemu vyšetrovateľovi PZ dňa 20. 01. 2014, oznámil zmenu svojho prechodného bydliska a adresy na doručovanie písomností na [REDAKOVANÉ].

Vykonanou operatívno-pátracou činnosťou bolo zistené, že ku dňom 31. 08. 2014 a 10. 10. 2014 došlo k zániku nájmu nehnuteľností na [REDAKOVANÉ] užívaných obvineným [REDAKOVANÉ], ktorý sa na uvedenej adrese nezdržiava

a ani mu nie je doručovaná, resp. pre jeho osobu preberaná pošta. Obvinený bol dňa 04. 02. 2015 prihlásený k trvalému pobytu na adrese [REDAKOVANÉ]. Podaním zo dňa 13. 02. 2015, doručeným vyšetrovateľovi PZ dňa 18. 02. 2015, obhajca obvineného [REDAKOVANÉ] v mene obvineného oznámil adresu obvineného [REDAKOVANÉ] s tým, že na uvedenej adrese obvinený bol a naďalej je zastihnuteľný. Túto adresu potvrdil vyšetrovateľovi PZ mailom aj obvinený.

Po podaní a vyhodnotení znaleckého posudku znaleckého ústavu Ekonomickej univerzity v Bratislave vyšetrovateľ PZ písomne predvolal obvineného na výsluch na deň 11. 03. 2015. Zaslané predvolanie sa vrátilo s poznámkou, že ju adresát neprevzal v odbernej lehote. O termíne výsluchu bol mailom zo dňa 02. 03. 2015 vyrozumený obhajca obvineného [REDAKOVANÉ]. Obvinený sa na výsluch nedostavil. Hoci obvinený zaslané predvolanie neprevzal, deň pred plánovaným výsluchom (dňa 10. 03. 2015) zaslal vyšetrovateľovi PZ mailom správu, že zo zdravotných dôvodov nemôže cestovať a preto sa k výsluchu nemôže dostaviť. Uviedol, že trpí srdcovou arytmiou a bude mať niekoľko dní holter, musí dokončiť komplexné vyšetrenia a bude mu vystavená lekárska správa, ktorú zašle vyšetrovateľovi PZ, čo sa však do dnešného dňa nestalo. Obvinený až na výzvu vyšetrovateľa PZ (mail zo dňa 16. 03. 2015) zaslal opäť mailom zo dňa 19. 03. 2015 len oskenované lekárske potvrdenie od všeobecného lekára [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 06. 03. 2015 (t. z. zo dňa, ktorý predchádzal mailovej správe obvineného) o tom, že trpí úzkosťou a depresiou s vážnymi psychosomatickými symptómami.

Vyšetrovateľ PZ znovu písomne predvolal obvineného na výsluch na deň 31. 03. 2015. Zaslané predvolanie sa vrátilo s poznámkou, že ju adresát neprevzal v odbernej lehote. O termíne výsluchu bol mailom zo dňa 25. 03. 2015 vyrozumený obhajca obvineného [REDAKOVANÉ]. Obvinený sa na výsluch nedostavil. Hoci obvinený zaslané predvolanie neprevzal, opäť odoslal vyšetrovateľovi PZ mailom správu (v nedeľu dňa 29. 3. 2015), s ktorou sa reálne mohol vyšetrovateľ PZ oboznámiť deň pred plánovaným výsluchom (dňa 30. 03. 2015), v ktorej bez akejkoľvek lekárskej správy či potvrdenia uvádza, že má dňa 03. 04. 2015 termín kontroly u lekára a na Slovensku bude približne okolo 11. - 12. 04. 2015, pričom vyšetrovateľovi PZ dopredu zavolá (čo sa nestalo) a tiež udáva, že poletí cez Moskvu, kde má všetky veci. Obvinený do dnešného dňa

vyšetrovateľovi PZ žiadnu lekársku správu a ani potvrdenie o vykonaní lekárskej kontroly nepredložil.

V nadväznosti na mail obvineného zo dňa 29. 03. 2015 bol vyšetrovateľom PZ určený ďalší termín výsluchu obvineného na deň 21. 04. 2015. Zaslané písomné predvolanie si neprevzal obvinený, ale splnomocnenec - matka manželky obvineného [REDAKOVANÉ]. O termíne výsluchu bol mailom zo dňa 08. 04. 2015 vyrozumený obhajca obvineného [REDAKOVANÉ]. Obvinený sa k výsluchu nedostavil. Opäť jeden deň pred výsluchom (dňa 20. 04. 2015) zaslal vyšetrovateľovi PZ mailovú správu, v ktorej uvádza, že dostal predvolanie k výsluchu, ale na Slovensko doletí až 24. 04. 2015, a preto požiadal o iný termín výsluchu.

Ďalší termín výsluchu obvineného určil vyšetrovateľ PZ na deň 05. 05. 2015. Zaslané písomné predvolanie rovnako, ako v ostatnom prípade, neprevzal obvinený, ale splnomocnenec [REDAKOVANÉ]. O termíne výsluchu bol mailom zo dňa 27. 04. 2015 vyrozumený obhajca obvineného [REDAKOVANÉ]. Obvinený sa k výsluchu nedostavil a znovu jeden deň pred výsluchom (dňa 04. 05. 2015) zaslal vyšetrovateľovi PZ mailom správu, v ktorej sa odvoláva na zdravotné problémy, ktoré však nedokladuje žiadnou lekárskou správu alebo potvrdením. Obvinený tiež uvádza, že sa nachádza mimo územia Slovenska, dňa 05. 05. 2015 má podpísal zmluvu s novým obhajcom a podpísanú plnú moc okamžite zašle vyšetrovateľovi PZ, aby bol dohodnutý nový termín výsluchu. Obvinený do dnešného dňa splnomocnenie vyšetrovateľovi PZ nedoručil.

Keďže obvinenému jeho pôvodný obhajca [REDAKOVANÉ] vypovedal plnú moc pre stratu dôvery, o čom vyšetrovateľ PZ informoval listom zo dňa 29. 04. 2015, doručeným dňa 05. 05. 2015 a obvinený nezaslal vyšetrovateľovi PZ podpísanú plnú moc inému obhajcovi tak, ako sa pôvodne vyjadril v mailovej správe zo dňa 04. 05. 2015, obvinený bol listom vyšetrovateľ PZ zo dňa 11. 05. 2015 vyzvaný na zvolenie si obhajcu. Zaslanú písomnú výzvu si obvinený neprevzal a písomnosť sa vrátila s poznámkou, že ju adresát neprevzal v odbernej lehote. V dôsledku toho na základe žiadosti vyšetrovateľ PZ ustanovil obvinenému obhajcu z dôvodov § 37 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica opatrením zo dňa 12. 06. 2015, sp. zn. 3 Tp 10/2015.

Vykonanou operatívno-pátracou činnosťou bolo zistené, že obvinený [REDACTED] (a ani jeho manželka so synom) sa nezdržiava v mieste prihlásenia trvalého pobytu v [REDACTED]. Na tejto adrese je menom obvineného označená len schránka spolu s menom [REDACTED]. Bolo zistené, že na uvedenej adrese býva a má trvalé bydlisko [REDACTED]... Menovaná policajtom poskytla informáciu, že je krstnou mamou dieťaťa obvineného [REDACTED], ktorý v byte nikdy nebýval a ona len súhlasila s tým, že bude mať v jej byte trvalé bydlisko a do jej schránky bude doručovaná jemu adresovaná pošta. Podľa ňou poskytnutej informácie bol obvinený v byte naposledy niekedy pred rokom a pokiaľ vie, momentálne sa zdržiava niekde v zahraničí, nevie však kde. S obvineným nie je v žiadnom kontakte.

V rámci vykonávanej operatívno-pátracej činnosti podala k pobytu obvineného vysvetlenie [REDACTED] (matka manželky obvineného), ktorá uviedla, že preberá poštu obvineného [REDACTED], ale osobne mu ju neodovzdáva. Obvinený jej raz do týždňa zatelefonuje z utajeného čísla a ona jemu alebo jeho advokátovi iba povie, čo bolo na jeho meno doručené. Nevie, kde sa momentálne obvinený nachádza.

Dňa 14. 05. 2015 obvinený [REDACTED] kontaktoval operatívneho pracovníka Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Stred v Banskej Bystrici, ktorému o. i. uviedol, že sa zdržiava a pracuje v zahraničí (bez bližšieho spresnenia) a nemá advokáta, nakoľko sa advokátmi nenechá vydierať.

Obvinený [REDACTED], ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti [REDACTED], bol nekontaktný aj vo vzťahu k Daňovému úradu Bratislava, pričom zásielky zasielané na evidované sídlo tejto spoločnosti sa vrátili s poznámkou, že adresát je neznámy.

Na základe žiadosti vyšetrovateľa PZ bolo dňa 23. 06. 2015 po obvinenom [REDACTED] vyhlásené celoštátne pátranie (s negatívnym výsledkom), pričom na základe zistení sa nenachádza na území Slovenskej republiky (čo viackrát potvrdil aj samotný obvinený), ale na bližšie nezistenom mieste v cudzine (podľa predloženej lekárskej správy z marca 2015 by mohlo ísť o Cyprus).

Z doposiaľ uvedeného je teda nesporné, že obvinený [REDACTED] sa nezdržiaval v mieste evidovaného (zjavne len formálne) trvalého bydliska v Slovenskej republike, totožného s ním udanou adresou, zásielky vyšetrovateľa PZ zasielané na túto

adresu nepreberal, resp. ich v dvoch prípadoch prebrala ním určená splnomocnenkyňa (podľa jej vyjadrenia prijaté zásielky obvinenému neodovzdávala, len ho raz do týždňa telefonicky informovala, čo bolo na jeho meno doručené). Obvinený sa na predvolania vyšetrovateľa PZ k procesným úkonom nedostaval a hoci predvolania nepreberal, vždy deň pred termínom úkonu zdôvodňoval svoju neúčast' na úkone mailovými správami zasielanými vyšetrovateľovi PZ bez zaručeného elektronického podpisu. Ani v jednom prípade elektronickými prostriedkami urobené podanie nepotvrdil do troch pracovných dní spôsobom ustanoveným v § 62 ods. 1 Trestného poriadku. Zdôvodnenie neúčasti na úkonoch zo zdravotných dôvodov pritom nedokladoval predložením vyjadrenia lekára (§ 120 ods. 2 Trestného poriadku) alebo predložením lekárskej správy či potvrdenia o svojej účasti na lekárskom vyšetrení alebo lekárskej kontrole. Tu hodno poznamenať, že obvinený v elektronickej správe z 10. 03. 2015 vyšetrovateľa PZ informoval o potrebe dokončiť komplexné vyšetrenia s tým, že mu bude vystavená lekárska správa, ktorú predloží vyšetrovateľovi PZ. Takú správu však vyšetrovateľovi PZ nepredložil, ale naopak až na základe výzvy vyšetrovateľa PZ mu v prílohe mailu zo dňa 19. 03. 2015 zaslal oskenované lekárske potvrdenie zo 06. 03. 2015 (originál ktorej doposiaľ vyšetrovateľovi PZ nepredložil), t. z. z doby ešte pred zaslaním mailovej správy zo dňa 10. 03. 2015. Z vyššie uvádzaných mailových správ a postupov obvineného je zjavné, že obvinený vyšetrovateľa PZ zavádzal (prísľub zaslania lekárskej správy, opakované odvolávanie sa na zdravotné problémy bez dokladovania vyjadrením lekára, ktoré si vyšetrovateľ PZ nemôže overiť, zavádzajúce informovanie vyšetrovateľa PZ o zistení srdcovej arytmie a potrebe mať niekoľko dní holter, ktoré je na druhej strane v rozpore s predloženým oskenovaným lekárskeým potvrdením deklarujúcim psychiatrické problémy, opakované účelové zmeny údajov o návrate na Slovensko, zavádzanie ohľadom zvolenia si obhajcu a zaslania splnomocnenia vyšetrovateľovi PZ, neuvedenie miesta skutočného pobytu) spôsobom, ktorý možno charakterizovať ako úmyselné obštrukčné konanie. V danom prípade bola zrejma snaha obvineného [REDAKOVANÉ] vyhnúť sa trestnému stíhaniu tým, že ušiel za hranice Slovenskej republiky, nemá stále bydlisko a napriek svojej nepochybnnej vedomosti o tom, že je proti nemu vedené trestné stíhanie, dobrovoľne nemieni umožniť svoju účasť na potrebných procesných úkonoch trestného konania, čím sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

... Je potrebné konštatovať, že obvinený je stíhaný za obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, za ktorý mu hrozí vysoký trest a to trest odňatia slobody na 10 až 15 rokov. To samo o sebe, samozrejme, dôvod väzby nezakladá, avšak v spojení s ďalšími aj v tomto uznesení opísanými skutočnosťami existuje dôvodná obava, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, čo mimochodom obvinený už priamo preukázal aj spôsobom svojho chovania.

Predovšetkým je teda potrebné zdôrazniť, že v tomto prípade nielenže existujú konkrétne skutočnosti zakladajúce obavu z úteku odôvodňujúce reálnosť takejto hypotézy, ale dokumentované správanie sa obvineného, posudzujúc ho v kontexte potvrdzuje, že takéto obavy sú založené na konkrétnych faktoch. V úvodnej časti tohto uznesenia opísané chovanie obvineného totiž naznačuje, že rôzne ním aj v jeho ospravedlňeniach uvádzané údaje nemožno považovať za vierohodné. Aj tu je potrebné zdôrazniť, že samotné vycestovanie do zahraničia čo aj na dlhodobejší pobyt väzobný dôvod sám o sebe nezakladá. Ak však k tomuto faktu pripočítame ďalšie v spise dokumentované skutočnosti, najreálnejším vysvetlením správania sa obvineného je vysvetlenie, že prvotným motívom neplnenia si povinností súvisiacich s potrebami trestného stíhania bola snaha vyhnúť sa mu, resp. čo najviac oddialiť jeho následky. Nepriamo i priamo tomu nasvedčujú viaceré skutočnosti, za ktoré námatkove možno spomenúť nesplnenie si ohlasovacej povinnosti o dlhodobom vycestovaní nad 90 dní voči ohlasovní pobytov mestských častí [REDAKOVANÉ], v ktorých sa obvinený zdržiaval, a nie úplne v súlade s realitou opísané zdravotné ťažkosti obvineného (nikde v spise nie je dokumentované, že by obvinený mal potvrdenie o tom, že nemôže lietať, dokumentované je len potvrdenie cyperského lekára, že obvinený má psychosomatické problémy a depresie).“

Najvyšší súd napadnutým uznesením zo 14. septembra 2016 sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 24. augusta 2016 (ktorej obsah je v podstate totožný s obsahom sťažnosti sťažovateľa adresovanej ústavnému súdu, pozn.) odmietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd v úvodnej časti napadnutého uznesenia zhrnul sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa v procesnom postavení obvineného najmä takto:

„Obvinený [REDAKOVANÉ] v podanej sťažnosti (č. l. 112 spisu) vytkol napadnutému uzneseniu neúplnosť, nesprávnosť skutkových zistení a z nich vyvedené právne závery, vecnú nedôvodnosť, nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť. Pre absenciu akéhokoľvek relevantného dôvodu považuje uznesenie za arbitrárne a nezákonné. Podľa obvineného absentuje kauzalita medzi právnymi závermi konajúceho súdu a jeho skutkovými zisteniami, keď tento deklaruje, že existujú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu z úteku, pričom v tejto súvislosti abstraktne - neadresne odkazuje na úvodnú časť napadnutého uznesenia. V dôvodoch sťažnosti ďalej poukázal na námietky k vydanému európskemu zatýkaciemu rozkazu a rozhodnutiu o vzatí do väzby. Uviedol, že dôvodom opustenia územia Slovenskej republiky bola skutočnosť, že sa mu neznámi páchatelia opakovane vyhrážali likvidáciou jeho osoby, o čom podal trestné oznámenie. V čase, keď vycestoval z územia Slovenskej republiky, bolo voči jeho osobe vedené trestné stíhanie po dlhšiu dobu a v čase odchodu obvineného nebol v predmetnej veci vytýčený žiaden termín procesného úkonu, na ktorom by sa mal osobne zúčastniť. Obvinený uviedol, že v konaní, ktoré bezprostredne predchádzalo väzobnému rozhodovaniu, a to pri predvolávaní obvineného na jednotlivé procesné výsluchy, vrátane ostatného výsluchu, bol porušený zákon v ustanovení § 120 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s ustanovením článku 5 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rovnako namietol, že procesný postup vyšetrovateľa súvisiaci s predvolávaním obvineného na výsluch, nie je v súlade s ustanovením § 121 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu vecnej neopodstatnenosti nariadeného výsluchu. Predvolávanie na výsluch, za procesnej situácie, keď obvinený už vo veci opakovane vypovedal v procesnom postavení obvineného, pričom na ostatnom výsluchu využil svoje právo a vo veci nevypovedal a zároveň vyhlásil, že toto svoje právo využíva aj vo vzťahu k ďalšiemu priebehu prípravného konania, nemožno vnímať a vyhodnocovať inak ako nezákonné psychické donucovanie obvineného k výpovedi vyšetrovateľom, motivované snahou dosiahnuť zmenu doterajšieho postoja obvineného nevypovedať. Skutočnosť, že obvinený mení bydlisko, je z dôvodu obavy z vydierania, pričom zmenu pobytu ohlásil vyšetrovateľovi a pre prípad prepustenia na slobodu prehlásil, že sa bude zdržiavať na adrese: [REDAKOVANÉ], ktorá je aj adresou na doručovanie písomností, pričom predložil uzatvorenú zmluvu o nájme bytu zo 16. augusta 2016. Obava z naplnenia deklarovaného väzobného dôvodu objektívne

pominula uplynutím doby, po ktorú bol umiestnený vo vydávacej väzbe, pričom s postupujúcim trestným stíhaním sa obava z naplnenia ktoréhokoľvek väzobného dôvodu zoslabuje do tej miery až nakoniec pominie. V závere podanej sťažnosti vysvetlil, že podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku prichádza do úvahy nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka z dôvodu výnimočnej okolnosti, ktorou je u neho existencia závažnej život ohrozujúcej choroby (tumor na mozgu), pričom väzobné stíhanie nevytvára vhodné liečebné a terapeutické prostredie.“

Najvyšší súd odmietnutie sťažnosti sťažovateľa ako obvineného proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu odôvodnil v relevantnej časti svojho napadnutého uznesenia najmä takto:

«Najvyšší súd, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, po tom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a/ alebo b/, na základe sťažnosti obvineného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona. Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov. Najvyšší súd tak zistil, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

... Rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok, pričom odôvodnenie uznesenia učinil sudca pre prípravné konanie zodpovedajúcim spôsobom, dostatočne a presvedčivo, a preto najvyšší súd v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje. Najvyšší súd sa nestotožňuje s konštatovaním obvineného o neúplnosti, nepreskúmateľnosti či nepresvedčivosti odôvodnenia napadnutého uznesenia ale naopak, toto považuje za vyčerpávajúce a v dostatočnom rozsahu (tak ako to predpokladá ust. § 176 ods. 2 Tr. por.) vysvetľujúce všetky právne i skutkové úvahy a závery sudcu pre prípravné konanie, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. K tomu sa žiada poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí

právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia stavu veci a ak sa neriadi jej výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04). Najvyšší súd sa nestotožnil so závermi obvineného prezentovanými v sťažnosti, pretože aj podľa názoru sťažnostného súdu boli a sú v súčasnom štádiu konania splnené materiálne podmienky na väzobné stíhanie obvineného [REDAKOVANÉ].

Už sudca pre prípravné konanie vysvetlil a podrobne rozobral dôvodnosť (opodstatnenosť) trestného stíhania (ako jednu z materiálnych podmienok väzby - *condicio sine qua non*) menovaného opretú o získané a zadokumentované dôkazy nachádzajúce sa v spise. Najvyšší súd konštatuje, že súčasná dôkazná situácia vyplývajúca z predloženého spisu a zhrnutá aj v odôvodnení napadnutého uznesenia dokumentuje dôvodnosť trestného stíhania a dôvodnosť podozrenia, že obvinený [REDAKOVANÉ] sa mohol dopustiť trestnej činnosti práve tak, ako je to uvedené v uznesení o vznesení obvinenia.

Pokiaľ ide o existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. u obvineného [REDAKOVANÉ] (ako ďalšej materiálnej podmienky väzby) tak, ako tento dôvod väzby ustálil sudca pre prípravné konanie aj v tejto časti sa najvyšší súd stotožnil so záverom sudcu pre prípravné konanie. Obvinený sám vysvetlil, že „opustil územie Slovenskej republiky“ (zo strachu pred vyhrážkami a z obavy o svoj život). Takéto opustenie územia Slovenskej republiky by samozrejme nemuselo zakladať obavu z jeho úteku v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., ak by bol k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní. Obvinený sa však „stratil“ orgánom činným v trestnom konaní, on osobne nepreberal predvolania, na predvolania reagoval neskoro a vždy vyhýbavo s rôznymi dôvodmi ospravedlnenia neúčasti na procesnom úkone. Takéto konanie obvineného zreteľne dokumentuje jeho vyhýbanie sa trestnému stíhaniu útekom do cudziny a nič na tom nemení ani mailová dostupnosť obvineného, keď vykonanie procesných úkonov vo všetkých prípadoch zmaril (viď návrh prokurátora na vydanie EZR). V kontexte uvedeného je potom bez významu či predvolania boli perfektné alebo nie. Podstatou totižto je skrývanie sa obvineného dokonca v cudzine a tak vyhýbanie sa trestnému stíhaniu. Vyššie označené

správanie sa a konanie obvineného predstavuje konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že v prípade prepustenia obvineného z väzby by opätovne ušiel, aby sa tak vyhol trestnému stihaniu alebo trestu a v dôsledku toho najvyšší súd podobne ako sudca pre prípravné konanie uzatvára, že u obvineného [REDAKOVANÉ] je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

K návrhu obvineného na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka s ohľadom na jeho zlý zdravotný stav najvyšší súd, nad rámec už uvedeného v napadnutom uznesení dopĺňa, že na pozitívne rozhodnutie o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka musia byť splnené podmienky uvedené v § 80 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 Tr. por.

... Najvyšší súd pri úvahách či možno väzbu obvineného [REDAKOVANÉ] nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka dospel k negatívnemu záveru a to aj s ohľadom na to, že choroba obvineného alebo jeho zlý zdravotný stav nie sú dôvodom jeho prepustenia z väzby, pokiaľ dôvody väzby uvedené v § 71 Tr. por. trvajú aj naďalej (V 63/1993). V ďalšom najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie bez toho, aby tam uvedené len formálne opakoval.

So zreteľom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, že sťažnosť obvineného [REDAKOVANÉ] zamietol postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku ako nedôvodnú.»

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 32/2016 zo 14. septembra 2016, ako ani postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nevykazujú znaky neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Vychádzajúc predovšetkým z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia špecializovaného trestného súdu, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok, ústavný súd konštatuje, že označené súdne rozhodnutia poskytujú náležitú odpoveď na všetky kľúčové námietky sťažovateľa vznesené v priebehu napadnutých konaní. Napadnuté uznesenia špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom objasňujú všetky

relevantné skutočnosti odôvodňujúce ich právny záver o naplnení dôvodov tzv. útekovej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 psím. a) Trestného poriadku.

K námietke sťažovateľa, že konajúce súdy sa nevysporiadali s tzv. negatívnymi okolnosťami, podľa sťažovateľa negujúcimi deklarovaný väzobný dôvod, ústavný súd uvádza, že argumentácia špecializovaného trestného súdu, ako aj najvyššieho súdu zahŕňa v sebe odpoveď aj na v tejto súvislosti sťažovateľom vznesené výhrady. V situácii, keď sa sťažovateľ opakovane nedostavil na nariadený procesný úkon (výsluch), o termínoch ktorého preukázateľne mal vedomosť, svoju neúčast' na ňom hodnoverným spôsobom neospravedlnil, predvolania si na adrese oznámenej orgánom činným v trestnom konaní nepreberal a svojou komunikáciou s nimi ich v podstate zavádzal, možno právny záver vo veci konajúcich súdov, že sťažovateľ sa pobytom v zahraničí snažil vyhýbať trestnému stíhaniu, považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľný.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa ním tvrdenej neopodstatnenosti procesného úkonu (výsluchu), na ktorý bol predvolávaný, ústavný súd poznamenáva, že je povinnosťou obvineného dostaviť sa na nariadený úkon trestného konania, na ktorý bol predvolaný (bez ohľadu na jeho názor na opodstatnenosť takého úkonu, pozn.), pričom v rámci tohto úkonu obvinený môže využiť svoje právo odoprieť vypovedať (§ 120 v spojení s § 34 ods. 1 Trestného poriadku). Ako zjavne neopodstatnenú ústavný súd vyhodnotil aj s tým súvisiacu námietku sťažovateľa, že predvolania na jeho výsluch neobsahovali dátum ich vydania. Uvedenú skutočnosť sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom jednak nepreukázal (nepredložil žiadne z predmetných predvolaní, pozn.), najmä však z ustanovení Trestného poriadku nevyplýva, že by obligatórnou náležitosťou predvolania obvineného na výsluch bol dátum jeho vydania. Predvolanie má formu opatrenia, ktoré je podľa § 10 ods. 19 Trestného poriadku neformálnym ústnym alebo písomným rozhodnutím technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy, pričom Trestný poriadok obsah predvolania žiadnym spôsobom nešpecifikuje. V danom prípade navyše šlo o opakované predvolania sťažovateľa ako obvineného na výsluch, ktorý z dôvodu jeho neprítomnosti nebolo možné vykonať. Preto ak jednotlivé predvolania sťažovateľa obsahovali označenie v danom čase aktuálneho termínu nariadeného výsluchu, prípadná absencia dátumu ich vydania nie je spôsobilá spochybniť ústavnú akceptovateľnosť

právnych záverov najvyššieho súdu, resp. špecializovaného trestného súdu o tom, že správanie sťažovateľa ako obvineného v okolnostiach posudzovanej veci odôvodňovalo obavu, že sa aj naďalej bude vyhýbať trestnému stíhaniu.

V nadväznosti na uvedené, v kontexte sťažovateľom vznesených námietok ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu predstavovali ako jeden celok v danom štádiu trestného konania vedeného proti sťažovateľovi dostatočný zákonný podklad pre jeho väzobné stíhanie. Napadnuté uznesenia označených súdov podľa názoru ústavného súdu obsahujú logickú, zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu, ktorá ústavne konformným spôsobom objasňuje, prečo vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že na strane sťažovateľa ako obvineného sú naplnené formálne i materiálne podmienky väzby zodpovedajúce väzobnému dôvodu ustanovenému v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Za danej situácie preto niet dôvodu na to, aby ústavný súd zasahoval do rozhodovacej činnosti označených všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017